

Pr. 218/2023
CEM

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2/11112 din 18.07.2023

La nr. 218 din 04.07.2023

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018 (art.1, 4, 15 ș.a.).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2023.07.18 15:43:32 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

Ex: CHISTOL Cristina, Tel. 022 257-421

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	1859
"19"	07 20
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/8901 din 18.07.2023

la proiectul de lege pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018 (art.1, 4, 15 ș.a.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul, însoțit de nota informativă a acestuia, a fost înregistrat și se regăsește pe pagina web oficială a Parlamentului, după cum urmează: <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/6541/language/ro-RO/Default.aspx>.

Autorul a organizat consultări publice regulamentare pe marginea proiectului <https://www.parlament.md/Actualitate/Anun%c8%9buri/tabid/285/ContentId/9418/Page/0/language/ro-RO/Default.aspx>

Inițiativa întrunește exigențele prescrise de prevederile art.28 alin.(4) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.b)-c) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Nota informativă a proiectului nu stabilește expres scopul proiectului. Totodată, analiza amendamentelor propuse, denotă faptul că finalitatea scontată a acestuia este *o mai bună aplicare a normelor privind combaterea dezinformării, protecția minorilor, funcționarea Consiliului Audiovizualului, limitarea cotei de audiență privind poziția dominantă în formarea opiniei publice ș.a.*

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului, nu promovează interese private ce contravin interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului *finalitatea scontată a proiectului, principalele prevederi ale proiectului și argumente întru susținerea necesității promovării amendamentelor propuse și modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare.*

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară*”. Potrivit notei de argumentare a proiectului, *pentru implementarea acestuia nu vor fi necesare alocări de mijloace financiare de la bugetul de stat.*

Coroborat cu concluziile analizei compartimentului I.5.1. al prezentului raport de expertiză anticorupție, se remarcă *întrunirea parțială a exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.* În context, se recomandă autorului revizuirea spectrului de argumente expus, cu evidențierea aspectelor ce țin de *condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ*, pentru a asigura

forța probantă necesară a notei de argumentare.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus, preponderent, într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului, reglementează preponderent activitatea *Consiliului Audiovizualului*. Analiza prevederilor propuse, denotă anumite carențe, ce pot condiționa neclarități la etapa implementării normelor și riscuri de corupție aferente formulării permissive a competenței entității publice/agentului public reponsabil de revocarea dreptului furnizorului de servicii media de a utiliza slotul din multiplex și/sau frecvența radio.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

Art.I pct.5

Art. I. – Codul serviciilor media audiovizuale nr.174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.462–466, art.766), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: [...] 5. La articolul 25¹ [Utilizarea sloturilor din multiplex și/sau a frecvențelor radio pentru difuzarea serviciilor media audiovizuale]: [...] alineatul (9) va avea următorul cuprins: „Furnizorul de servicii media poate solicita Consiliului Audiovizualului suspendarea difuzării serviciului media audiovizual prin intermediul multiplexului și/sau frecvenței radio pe o perioadă ce nu va depăși 3 luni. În cazul în care furnizorul de servicii media nu începe difuzarea prin intermediul multiplexului și/sau frecvenței radio în termen de 10 zile din data expirării termenului de suspendare, Consiliul Audiovizualului poate revoca dreptul furnizorului de servicii media de a utiliza slotul din multiplex și/sau frecvența radio.”;

Obiecții:

Determinarea competenței după formulă „este în drept”, „poate” este o modalitate coruptibilă de determinare a competențelor agenților publici. Coruptibilitatea acestui element rezidă în discreția acestora, care apare în cazul utilizării unor asemenea determinări permissive ale competențelor lor, care urmau a fi stabilite de o manieră imperativă. Această discreție poate fi folosită în mod abuziv de către agentul public pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale, iar riscul de coruptibilitate a acestor norme crește în cazul în care lipsesc criteriile pentru a stabili în ce cazuri agentul public „este în drept” sau „poate” și în ce cazuri este în drept și poate să nu-și realizeze competențele.

Recomandări:

Excluderea cuvântului „poate” din context și reglementarea de o manieră imperativă a competenței agenților publici vizați cu reglementarea exhaustivă a *circumstanțelor*, la întrunirea cărora agentul public revocă dreptul furnizorului de servicii media de a utiliza slotul din multiplex și/sau frecvența radio.

Factori de risc:

- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de o obligație

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - corupere activă
 - corupere pasivă
 - trafic de influență
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - influențare necorespunzătoare
 - nerespectare a regimului cadourilor
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

IV. Concluzia expertizei

Analiza prevederilor proiectului, denotă faptul că finalitatea scontată a acestuia este *o mai bună aplicare a normelor privind combaterea dezinformării, protecția minorilor, funcționarea Consiliului Audiovizualului, limitarea cotei de audiență privind poziția dominantă în formarea opiniei publice ș.a..*

Inițiativa întrunește exigențele prescrise de prevederile art.28 alin.(4) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile *art.8 lit.b)-c)* al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu *întrunirea parțială a* exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. În context, se recomandă autorului revizuirea spectrului de argumente expus, cu evidențierea aspectelor ce țin de *condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ*, pentru a asigura forța probantă necesară a notei de argumentare.

Analiza prevederilor propuse, denotă anumite carențe, ce pot condiționa neclarități la etapa implementării normelor și riscuri de corupție aferente formulării permissive a competenței entității publice/agentului public reponsabil de revocarea dreptului furnizorului de servicii media de a utiliza slotul din multiplex și/sau frecvența radio.

Prin urmare, se recomandă autorului revizuirea prevederilor proiectului prin prisma recomandărilor statuate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

18.07.2023

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina CHISTOL , Inspector principal

Digitally signed by Chistol Cristina
Date: 2023.07.18 13:41:10 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

